

KULTURPLAN SÖRMLAND 2015-2017

INLEDNING

Det här är Sörmlands andra kulturplan. Till planen hör handlingsplaner som revideras årligen. Planen är ett kulturstrategiskt dokument som visar riktningen för de tre kommande åren och en önskad utveckling för att nå målbilden. Det gemensamma arbetet med att ta fram Sörmlands kulturplan baseras på de erfarenheter som gjorts under tidigare period, och de intentioner och mål som finns i länets kulturpolitik. Den bygger också på de huvudsakliga inriktningar och vägval som gjordes i den föregående kulturplanen. Den är ett verktyg och ett stöd i arbetet med att utveckla det regionala kulturarbetet, samverka med de regionalt verksamma kulturaktörerna och för att nå ett mer tillgängligt kulturliv.

Kulturen präglas av sitt samband mellan konstpolitiken – gestaltning av upplevelser, idéer och kunskaper i den konstnärliga formen, och kulturpolitiken – att skapa en delaktighet i kulturlivet och dess utbud så att kulturen kan bli ett fjärde hållbarhetsben vid sidan av ekologisk, social, och ekonomisk hållbarhet. För att nå det behöver kulturplanen bidra till ett öppet, demokratiskt och inkluderande samtal om kulturen, kulturens deltagande i samhället och kulturens betydelse för människan.

Kulturplanen är framtagen i samverka mellan politik, kulturaktörer, kulturskapare och civilsamhället. Mellan landsting och kommuner, delar av ett föreningsliv och institutioner. Inte alltid på ett heltäckande eller fullt genomarbetat sätt, men med ett tydligt mål att engagera, skapa deltagande och vara angelägen för alla som bidrar.

I enlighet med principen om armlängds avstånd har politiken arbetat med målbilden, ramar och prioriteringsområden, medan regionalt kulturverksamma har arbetat med att forma det konstnärliga innehållet och hur planen ska kunna verkställas. Det finns förbättringsområden i länets samverka, men strukturen, ambitionen och viljan att gå vidare i det arbetet gör att länets kulturliv kan utvecklas i den riktning som målas upp i kulturplanen. En riktning där alla aktörer deltar. Det är en utmaning att hitta var och ens roll och förmåga att bidra. Det kommer också fortsättningsvis att handla om att delta, lyssna, föra en dialog och att engagera sig. I det arbetet ser vi fram emot att under de kommande åren arbeta utifrån vår gemensamma målbild – Sörmlands kulturplan 2015-2017.

Åsa Kratz
Ordföranden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet
Landstinget Sörmland

Mikael Palo
Kulturchef

BAKGRUND

Kultursamverkansmodellen – grund och förutsättningar

Kultursamverkansmodellens inriktning och form fastställdes i lag av riksdagen i december 2010. Syftet med modellen är att ge regionerna större inflytande över utvecklingen och fördelningen av den statligt finansierade regionala kulturen, att öka det regionala och lokala kulturengagemanget och på så sätt ge medborgarna kultur av hög kvalitet samt att utveckla dialogen och samspelet mellan nationell, regional och lokal nivå, liksom det interregionala samt internationella samarbetet.

Metoden och basen för genomförandet av kultursamverkansmodellen är de regionala kulturplanerna som landstingen ansvarar för att ta fram och besluta om. De nationella kulturpolitiska målen är grunden för kulturplanerna, kompletterat med regionala förutsättningar och mål. Till det läggs särskilda inriktningsmål, perspektiv och satsningar, som tas fram på nationell eller regional nivå. Uppdraget är att i kulturplanen beskriva de mål och prioriteringar som landstinget vill göra i fråga om regional kulturverksamhet. Landstinget beslutar om kulturplanen är läns- och konstformsövergripande, eller om planen endast tar upp verksamhet för vilken statlig medfinansiering söks. Sörmlands kulturplan berör all regional kulturverksamhet i ett brett perspektiv, oavsett finansieringsform, och räknar med en samverkan mellan kulturaktörerna i länet. I förordningen om kultursamverkansmodell anges vilka områden som kan få statlig medfinansiering. Statens kulturråd prövar planen i sin helhet samt beslutar om fördelning av statliga medel, och lämnar särskilda föreskrifter för detta.

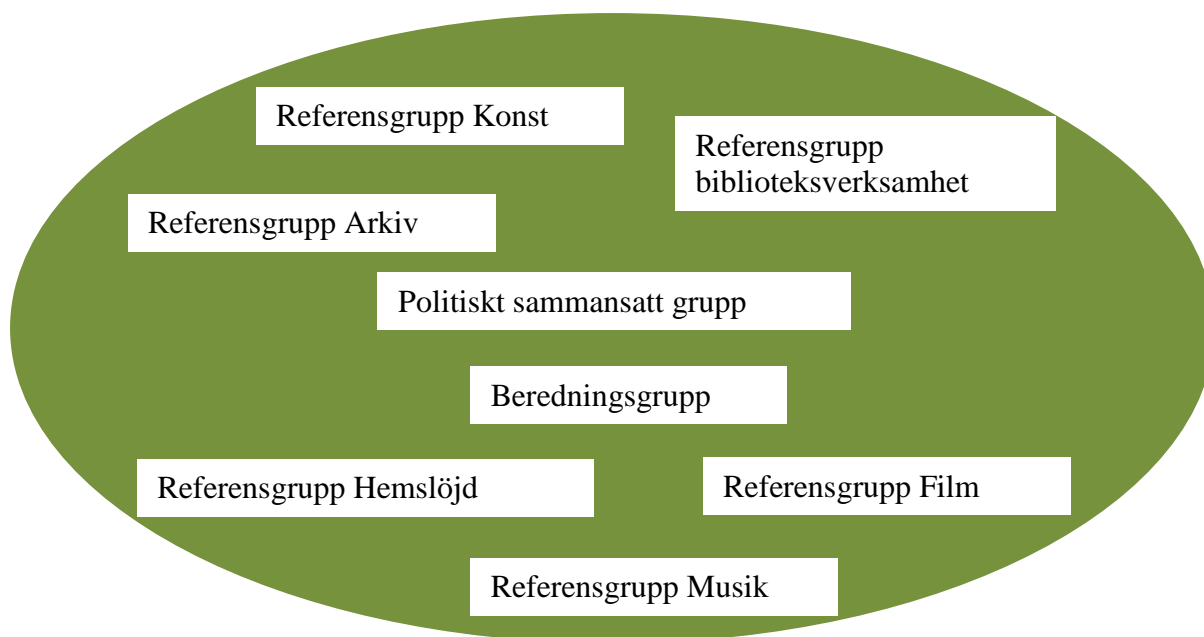
Kulturplanen är ett kulturpolitiskt dokument. Planen är levande, omprövas och utvecklas periodiskt. De områden som berörs av den statliga medfinansieringen är angivna i lagen, vilket inte hindrar den regionala verksamheten att omfatta även andra områden. Kulturplanen ska präglas av regionens egna förutsättningar och särart. Den tas fram i samverkan med länets kommuner, och i samråd med det fria professionella kulturlivet, civilsamhället och den ideella sektorn. Den är en gemensam strategisk plan för kulturutvecklingen och utgör ett underlag för dialog om de statliga bidragen till den regionala kulturverksamheten.

Arbetet med kulturplanen

Samverkan och dialog är grundbultar för att få med den kommunala nivån, kulturskaparna och samrådet med civilsamhället i kulturplanearbetet. Såväl den politiska nivån som den kulturproducerande, kulturutövande och kulturintresserade behövs i den dialogen.

Inom ramen för den föregående kulturplanen arbetades en modell för samverkan och dialog fram. I länet inrättades ”Samkultur Sörmland”, en gemensamt framtagna struktur och arbetsmodell för hur arbetet skulle genomföras och fortgå. Landstinget och kommunerna överenskom politiskt om en gemensam plattform där politiker, beredande tjänstemän, kulturskapare och civilsamhället gemensamt arbetade för att ta fram en ny kulturplan. Initialt arbetade politikgruppen i dialog med beredningsgruppen med målbilden för Sörmlands kulturliv, riktlinjer och prioriteringar. Likaså beslutades om att lägga fram en kulturplan för treårsperioden, som årligen kompletteras med en handlingsplan. Referensgrupper för sex kulturområden inledde sina arbeten med att ge synpunkter på befintlig kulturplan och verksamheter, föreslå andra och nya arbetsområden, samt bidra med sitt samlade kunnande. Dessutom samlades samtliga arbetsgrupper till en workshop/kulturkonferens för att gemensamt lyssna till varandras utgångspunkter och resonemang, och för att bidra till ökad förståelse för varandras ansvarsområden och förutsättningar. Framöver kommer samtliga

kulturformer att ha dialogformer, vilka kan kompletteras med målgruppsformade samtalsparter. Samverkansstrukturen beskrivs i särskilt avsnitt

Tillsammans med det regionala arbetet har detta resulterat i den kulturplan som nu föreligger, och som efter behandling i Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet fastställs av Landstingsfullmäktige i Sörmland. Årligen kommer därefter arbetet i Samkultur Sörmland fortsätta med handlingsplanerna.

KULTURPOLITISKA UTGÅNGSPUNKTER

Kulturplanen för Sörmland utgår från nationella och regionala kulturpolitiska mål.

Nationella mål

Kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.

För att uppnå målen anges att kulturpolitiken ska:

- Främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor.
- Främja kvalitet och konstnärlig förnyelse.
- Främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas.
- Främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan.
- Särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

Andra kriterier som ska uppfyllas är

- barns och ungas inflytande och delaktighet
- jämställdhetsperspektiv
- etnisk och kulturell mångfald
- internationell verksamhet
- tillgänglighet till kultur för personer med funktionsnedsättning

Målbilden och riktlinjerna i Sörmlands kulturplan har samma riktning som de nationella kulturpolitiska målen. Kulturplanen visar på övergripande regionala vägval, strategiska prioriteringar och inriktningar för att nå målen. Kulturplanen kompletteras med årliga handlingsplaner, där de kulturaktiviteter Sörmland väljer att arbeta med lyfts fram.

Kultursamverkansmodellen ska enligt förordningen innehålla verksamhet inom åtta huvudområden, som tillsammans ska utgöra den regionala kulturverksamheten som Kulturrådet har att pröva statlig medfinansiering för. Områdena benämns som:

- Professionell teater-, dans- och musikverksamhet
- Regional museiverksamhet (inklusive kulturmiljöarbete)
- Konst- och kulturfrämjande verksamhet
- Regional arkivverksamhet
- Filmkulturell verksamhet, med särskild inriktning på barn och unga
- Hemslöjdsfrämjande verksamhet
- Regional biblioteksverksamhet
- Litteratur och läsfrämjande (fr o m 2015)

Regionala mål, riktlinjer och prioriteringar

Grunderna för Sörmlands kulturliv historiskt och i nutid, bakgrundsbilden och beskrivningen av kulturverksamheterna ligger kvar sedan den föregående kulturplanen. Inför denna kulturplan beslutades att det som är viktigt, angeläget och bra för det sörmländska kulturlivet skulle vara kvar och vidareutvecklas, dvs önskemålet var att ”behålla det som var gott, göra

tydligt det som var oklart, och lägga till det som kunde saknas”. Med det som utgångspunkt arbetades därför en ny kulturplan fram, såväl till form som till innehåll. Målbilden för Sörmlands kulturliv är för perioden 2015-2017:

*”Kultur skapas i möten.
I Sörmland finns kulturen där människorna finns,
är en naturlig del av vardagen,
och speglar samhällets mångfald.”*

För att göra målbilden tydligare och beskriva syftet med den:

- *Kultur är en viktig nyckel till utveckling av det lokala samhället och länet liksom till individens utveckling och livskvalitet.*
- *Kultur bidrar till demokratisk medvetenhet och kritiskt tänkande.*
- *Sörmland är mångfacetterat – Kulturen ska möta geografiska och kulturella utmaningar genom att bidra till möten, gemenskap och dialog där mångfalden speglas.*
- *Länets offentligt finansierade kulturliv ska präglas av tillgänglighet och alla människors lika värde. Barns och ungas rätt till kultur ska särskilt prioriteras.*

Utifrån de nationella och regionala kulturpolitiska målen, länets samlade målbild och länets förutsättningar och utformning behöver den regionala kulturverksamheten i samverkan med alla aktörer i länet, utforma och genomföra en kulturverksamhet som är relevant för Sörmland. I det innefattas att verksamheten berör, lyfter och stärker människorna i länet. Därför vill vi att Sörmlands regionala kultur:

- *Ska möta människor i hela länet och bjuda in till delaktighet i kulturlivet*
- *Ska finnas på många olika platser och arenor*
- *Ska arbeta angeläget, relevant och aktuellt för olika människor*
- *Ska lyfta fram mångfald och mångfacetterade kulturarv*
- *Ska arbeta gräns- och genreöverskridande*
- *Ska arbeta med interkulturella perspektiv*
- *Ska säkerställa barns och ungas rätt till kultur*
- *Ska söka samverkan och samarbete interkommunalt, interregionalt och internationellt*
- *Ska säkerställa kultur för och med äldre i länet*

Landstingets regionala mål, styrning och uppföljning

Landstingets styrning utgår från fem perspektiv, för vilka landstingsövergripande strategiska mål har formulerats.

- Medborgarperspektivet
- Personalperspektivet
- Förnyelseperspektivet
- Miljöperspektivet
- Ekonomiperspektivet.

Dessa perspektiv är grunden för de regionala kulturverksamheternas åtaganden, där medborgarperspektivet har en särställning. Perspektiven står inte i motsatsförhållande till

nationella och regionala mål, utan är plattformen för mål, verksamheternas åtaganden och uppföljning.

Landstingsfullmäktige anger ramar, huvudinriktning och övergripande mål för verksamheterna. Nämnden för kultur, utbildning och friluftsverksamhet är den politiska instans som tar beslut om inriktningar, fördelning av resurser, fastställer mål och budget samt verksamhetsrelaterade beslut. Kulturverksamheterna är inte utformade som beställar-/utförarverksamhet, utan som uppdragsorienterade, där verksamheterna har möjlighet att arbeta i kulturprocessernas alla steg och stadier. De regionala kulturverksamheterna på tjänstemanna- och genomförarnivå i Sörmland är i huvudsak samlade i förvaltningen Kultur & Utbildning inom Landstinget Sörmland, men finns också inom arkiv, konst och museiområdet med andra huvudmän.

Inom ramen för kulturplanen ska arbetet i landstinget bedrivas i samverkan, samarbete och i samråd med kulturaktörerna i länet.

Nämndens/förvaltningens grunduppdrag inom kultur

Grunduppdragen i den regionala verksamheten är sammanfattningsvis

- föreställningar, konserter, utställningar, taltidningar, visningar, föreläsningar, dokumentation av kulturarv bl a genom museisamlingar, utveckling av samtidskonst, arkivanvändning, stöd till bibliotek m m.
- pedagogisk och främjande verksamhet inom bl a Sörmlands museum, Film i Sörmland, Dans i Sörmland.
- stöd genom bidrag till organisationer/föreningar, teatergrupper m fl, kursverksamhet samt kulturstipendier. Dessutom interregional verksamhet.

Utöver grunduppdragen ligger i uppdraget till folkhögskolorna samt Sörmlands Naturbruk att inom ramen för sin verksamhet bedriva kulturverksamhet. Kultur & Utbildning ska också arbeta med kulturens och bildningens betydelse för regional utveckling.

Allmänskultur (inom förvaltningsledningen) stöder studieförbund, kulturorganisationer/aktörer och ungdomsorganisationer främst genom verksamhets- och utvecklingsbidrag i olika former. Här hanteras också landstingets kulturstipendier, samverkansprojekt över regionerna som t ex arrangörsutveckling, Kulturting.

Länsbibliotek Sörmland främjar de sörmländska folkbibliotekens samarbete, kunskapsutveckling och kvalitet. Vårt arbete sker i nära samarbete med bibliotekspersonalen i länet. Vi bidrar till ökad mångfald och tillgängliga bibliotek. Vi arbetar strategiskt för alla sörmlänningars rätt till angelägen och relevant biblioteksverksamhet och bidrar till att människor känner sig delaktiga i samhället. Länsbiblioteket producerar Sörmlands taltidning, som riktar sig till alla sörmlänningar som har nedsatt förmåga att läsa tryckt text.

Sörmlands museum, som även ansvarar för den regionala konst- och hemslöjdsverksamheten i länet, ger till en bred allmänhet kulturhistoriska perspektiv på samtiden och samhället. Museet arbetar utifrån historia, kulturarv, konst och slöjd med fasta och mobila utställningar, program och evenemang, museipedagogik, kurser och föreläsningar, rådgivning, utredningar, arkeologiska undersökningar, skyltprogram, museum på webben med mera. Museet har en omfattande samling av föremål, foton och arkivalier vilka kontinuerligt kompletteras genom insamling och dokumentation.

Scenkonst Sörmland ska nå alla barn och unga mellan 5 och 15 år i Sörmland med musik/teater/dans två gånger/år i ett samarbete med länets skolor och kommuner, konserterna inom vården samt generellt i sin verksamhet söka nå nya publikgrupper. Genrebredden garanteras genom en kombination av gästspel och egen- eller samproduktioner. Scenkonst Sörmland har även helhetsansvaret för utvecklingen i länet av film- och dansverksamhet.

Dessutom finns ett uppdrag avseende nedanstående verksamheter, som även om dessa inte direkt har ett kulturuppdrag i enlighet med samverkansmodellens definition, inom många områden bedriver kulturverksamhet och/eller till kultur anknuten verksamhet.

Eskilstuna och Åsa folkhögskolor ger människor en möjlighet att genom utbildning hitta sin identitet i livet och på arbetsmarknaden, också de som är utbildningsmässigt, socialt eller kulturellt missgynnade. Utbildningen ska också underlätta för deltagarna att påverka sin livssituation och att aktivt kunna delta i samhällets utveckling. I statens uppdrag till folkbildningen ingår att bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet. Åsa folkhögskola genomför flera specialkurser med tyngdpunkt på friskvård och kultur samt har skapande kurser. På Eskilstuna folkhögskola genomförs specialkurser inom verksamheterna estetik och återbruk.

Sörmlands Naturbruk driver verksamhet inom naturbruksområdet bland annat gymnasie- och gymnasiesärskoleutbildning, kvalificerade yrkesutbildningar och uppdragsutbildningar, samt förvaltar och erbjuder program- och friluftsverksamhet inom naturreservatet Nynäs. Nynäs slott fungerar också som en viktig arena för kulturverksamhet, utställningar, konserter med mera. Inom Nynäs och Ökna bedrivs även jord- och skogsbruk.

FN:s barnkonvention

Som en utgångspunkt i länets kulturliv riktat mot barn och unga, lyfts också FN:s *Konventionen om barnets rättigheter* fram. Konventionen lyfter fram barnet som både skyddsbehövande och som medborgare och aktör i samhället. Vuxna har ett särskilt ansvar att skydda barn och unga, men barn och unga har också en medborgerlig rätt att uttrycka sina åsikter och att påverka sin omgivning utifrån sin ålder och mognad.

I riksdagens *Strategi för att stärka barnets rättigheter* (prop.2009/10:232) sägs att den svenska barnrättspolitikens syftar till att ett barnperspektiv ska anläggas vid alla beslut och andra åtgärder som rör barn och unga direkt eller indirekt (0-18 år). Strategin tydliggör också att stat, kommun och landsting gemensamt ansvarar för att omsätta barnets rättigheter till konkreta avsikter och vardagsnära arbetssätt.

Landstinget Sörmlands barnrättsuppdrag som beskrivs i landstingets handlingsplan ”Främja, säkerställa, bevaka barnets rättigheter” med mål och prioriterade insatser för 2013-2017 utgår från följande dokument:

- Konventionens krav på offentlig verksamhet
- Nationella strategins nio principer
- Lagkrav
- Landstingets vision och strategiska mål
- I landstinget redan beslutade riktlinjer och insatser
- Forskning som bedrivs på landstinget

I Kulturplan Sörmland 2015-2017 beaktas följande särskilt:

Mål 4. Inom ramen för sina uppdrag verkar landstinget för att på bästa sätt säkerställa barnets hälsa, överlevnad och utveckling.

Artikel 31 i konventionen om barnets rättigheter säger att alla barn har rätt till lek, vila, fritid och rekreation samt rätt att fritt delta i det kulturella och konstnärliga livet.

Under perioden betonas därför

- **Att vid utformande och genomförande av kulturevenemang och kulturskapande aktiviteter i landstingets regi, ska barn och unga ges förutsättningar att delta på likvärdiga villkor.**

Mål 6. Landstinget skapar förutsättningar och former för barns och ungas rätt till delaktighet och inflytande.

Artikel 12 i konventionen om barnets rättigheter säger att barnet har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som rör det. Barnets åsikt ska respekteras och tillmätas betydelse i förhållande till ålder och mognad. Artikeln ger inte barnet automatiskt rätt till självbestämmande.

Under perioden betonas därför

- **Att förvaltningar och verksamheter ska utveckla forum och verktyg som ger barn och unga möjlighet att lämna synpunkter på verksamhetens utformning, arbetssätt, bemötande, den fysiska miljön m m.**

GEMENSAMMA REGIONALA UTVECKLINGSOMRÅDEN

För den regionala kulturverksamheten i Sörmland finns det utöver konstformsspecifika utvecklingsområden, gemensamma prioriteringar som vi vill lyfta fram under perioden 2015-2017. Det gäller exempelvis *barns och ungas rätt till kultur* – ett av de starkaste områdena i den kulturpolitiska prioriteringen och en omistlig del av det sörmländska kulturutbudet. Även *kultur för äldre*, som i länet blir alltmer angeläget och där behovet av kvalitetsutveckling uppmärksammas i syfte att ge förutsättningar för ett gott liv för hela befolkningen, berörs. Därutöver ingår sedan tidigare redan pågående arbeten och angelägna områden: *genre- och gränsöverskridande arbete* mellan konstformerna, institutionerna och verksamheterna och *länets kulturella mångfald*. Den konstnärliga kvaliteten kommer liksom tidigare att vara en grund för utvecklingsarbetet inom de olika konstområdena.

Tillgänglighet till kultur

Samtliga regionala kulturverksamheter som mottar fördelade statsbidrag har handlingsplaner för tillgänglighet. Under perioden ska arbete genomföras med uppföljning och utveckling av handlingsplaner och åtgärder. Verksamheterna ska ha löst ”enkelt avhjälpna hinder” för tillgänglighet, och i förekommande fall även tillgänglighetsanpassa webbplatser och e-tjänster senast år 2016. En samverkan kring funktionsnedsattas tillgänglighet till verksamheter och utbud genomförs med kommunerna där så är lämpligt. En kartläggning och en översyn av verksamhet särskilt riktad mot barn och unga med funktionsnedsättning ska genomföras. Verksamhet med fokus på särskola ska säkerställas i samverkan med länets kommuner.

- **Följa upp och utveckla arbetet med handlingsplanerna för ökad tillgänglighet till kultur för personer med funktionsnedsättning.**
- **I samverkan med länets kommuner kartlägga och säkerställa ett kulturutbud för länets särskoleverksamhet**

Nationella minoriteter

I Sverige finns fem erkända nationella minoriteter: sverigefinnar, judar, tornedalingar, romer och samer. Länet befolkning tillhörande en nationell minoritet ska enligt lag ha möjlighet att utveckla sin kultur och sitt kulturarv. Kulturlivet behöver därigenom vara mångfacetterat, innehålla både breda och smala kulturyttringar samt kunna anpassas till målgrupperna. Mångfalden i olika kulturers resurser ska tas tillvara, ges möjlighet att utvecklas och blomstra. Landstingets roll är att samordna och se var olika aktiviteter finns och genom länets institutioner och konsulenter bidra till att stödja sammanhang som kan förstärka varandra till gagn för de nationella minoriteternas behov. Vidare behöver ett fokus ligga på kompetens- och kunskapsutveckling, i syfte att öka förståelse och kunskap om de nationella minoriteterna i hela länet.

I Sörmland, liksom i Mälardalsområdet, utgör sverigefinnar en stor andel av befolkningen. Landstinget är finskt förvaltningsområde, och Eskilstuna och Trosa kommuner är finska förvaltningskommuner, och ytterligare kommuner väntas söka. Ett samarbete med dem behöver därför utvecklas vidare, liksom ett samråd både kring kulturutbud och kring kulturarvsfrågorna. Också för den romska gruppen behöver motsvarande arbete genomföras. Redan idag görs insatser i form av utbud, deltagande i kulturaktiviteter och samråd, men det finns förbättringsutrymme. Den handlingsplan som landstinget arbetar med, ska också implementeras i kulturverksamheterna.

- **Under perioden arbeta med att stödja och beakta de nationella minoriteternas möjligheter att utveckla sina respektive kulturarv, med särskild tyngdpunkt på sverigefinnar och romer**

Genus- och jämställdhetsperspektiv

Att arbeta med ett genus- och jämställdhetsperspektiv finns sedan tidigare etablerat i arbetssätt och verksamhetsstyrning. Landstinget tillämpar en mångfaldsplan där jämställdhet är en utgångspunkt, och lika villkor och förutsättningar för kvinnor och män är en grundläggande värdering. Den nationella kulturpolitiken lyfter också behovet av ett likvärdigt deltagande och representation i kulturlivet, väl i linje med att låta genus och jämställdhet finnas med i planering, utbudsväl, ”upphovshen” eller verksamhetsutformning. Hur vi arbetar med representationen i vad som gestaltas, vilka som representerar, vad som är representativt och vad som kan identifieras är viktigt att ta in, och tillämpas redan i många verksamheter. Ett nytt område för länets kulturliv är att beakta hbtq - kulturens deltagande och närvaro.

- **I samverkan och i samråd med kulturaktörerna behöver Sörmland synliggöra insatser som leder till en ökad jämställdhet och identifiera var ytterligare insatser kan behöva göras.**

Användningen av nya lokaler

Under perioden tas nya lokaler för Scenkonst Sörmland i bruk (inflyttning 2014), och ett nytt länsmuseum kommer att byggas upp. Med utgångspunkt i den samlade målbilden, *kulturen finns där människor finns*, och det regionala uppdraget att finnas i hela länet, så behöver användningen av nya lokaler innebära att den verksamhet som genomförs i hela länet bibehålls och utvecklas, samtidigt som den ges bättre möjligheter att höja kvaliteten, säkra produktionen, ge bättre mötesplatser för ett samlat kulturutbud och erbjuda nya arenor för kultur. Det är ett regionalt kulturpolitiskt mål som måste säkerställas. Att länets arenor skiftar stort i storlek och utformning är ett faktum som planering och produktion behöver ta hänsyn till när verksamhetsutbudet, inklusive mobila verksamheter, anpassas och görs tillgängligt för i länet i stort.

Interregional och internationell samverkan

Det interregionala samarbetet är en viktig del i kulturutvecklingen i länet. Här ges möjlighet till gemensam utveckling inom konstområden, förändrade arbetsmetoder och inspiration. Sedan 2010 har en fyrlänssamverkan mellan Sörmland, Västmanland, Örebro och Stockholm funnits. Från 2014 är också Uppsala med i detta arbete. Med Östergötland och Jönköping finns ett samarbete och samråd kring kulturskaparnas delaktighet i samverkansprocessen, och det utvecklas nu inom främjandearbetet.

En angelägen arena för ett interkulturellt lärande och utbyte är internationell samverkan. Scenkonst Sörmland har sedan några år ett utbyte med Sydafrika i projektform, det internationella perspektivet finns med i biblioteksutvecklingen mellan Sörmland, Västmanland och Örebro, perspektiven kring internationellt kulturutövande finns i museiverksamhet, hemslojd, konst med flera. I Sörmland är det ett fortsatt prioriterat utvecklingsområde och väl i linje med att lära, förstå och stödja mångfaldsperspektivet i länets kulturella målbild.

PROFESSIONELL TEATER-, DANS-, OCH MUSIKVERKSAMHET

Regional teater-, dans- och musikverksamhet – Scenkonst Sörmland

Den regionala verksamheten som idag kan anses uppfylla kraven och kriterierna avseende professionell teater-, dans och musikverksamhet bedrivs inom Scenkonst Sörmland (SkS), en kombinerad länsmusik- och länsteaterinstitution med dansuppdrag. Konsulentverksamhet för dans respektive film tillhör SkS organisatoriskt, deras verksamhet redovisas under egna avsnitt. Det politiskt prioriterade uppdraget för barn och unga samt äldre inom omsorgen genomförs via egna produktioner och gästspel. Den offentliga verksamheten möjliggörs i samverkan med kommuner och olika arrangörer och består av konserter/ föreställningar med fast anställd personal kombinerad med frilansare. Under 2014 har samtliga verksamheter samlats i ett nyrenoverat hus i Munktellsstaden i Eskilstuna. Det innebär att det nu finns en utvecklingsmässig plattform för det gränsöverskridande turnerande uppdraget.

Utvecklingsområden Musik, Teater, Dans 2015-2017

Gräns-/genreöverskridande verksamhet

För att vara nyskapande och aktuella ska konst- och genreöverskridande produktioner och gästspel med processdeltagande och spets vidareutvecklas. Satsningar på nyskrivet material avseende dramatik, komposition och koreografi är viktigt för att främja kvalitet, konstnärlig förnyelse samt spegla vår samtid. En målsättning är att fortsätta utveckla artistresidens inom fler konstområden i länet samt samverka med andra regioners residens.

Samarbeten

Genom att forma samarbeten på olika nivåer kan utveckling av engagerande upplevelser åstadkommas. Samproduktioner och projekt med närliggande län, nationellt och internationellt ska fortsätta och extern finansiering sökas för att möjliggöra interkulturella utbyten. Gränsöverskridande samverkan i länet och inom förvaltningen ska skapas för att stimulera möten och ge nya perspektiv på vår samtid och historia. Samarbeten och stöd till lokala föreningar och arrangörer ska vidareutvecklas för att nå nya målgrupper.

Mångfald

För att säkerställa att människor och grupper inkluderas och olikheter inte innebär något hinder ska ett normkritiskt förhållningssätt tillämpas och modeller utvecklas. Blandning av kompetenser och erfarenheter ska eftersträvas i produktioner och projekt, såväl som i verksamheten i stort. Extern kompetens ska bjudas in för att kunskapsutveckla och medvetandegöra vilket på sikt kan möjliggöra fler samarbeten och större delaktighet för till exempel länets minoriteter.

Nya arenor/målgrupper

För att skapa möten och nå nya målgrupper ska traditionella spelplatser i länet såväl som nya fysiska mötesplatser och olika digitala arenor utvecklas. En plattform för interkulturella utbyten samt utveckling av modeller och olika former av stöd möjliggörs med scenkonstverksamheten numera samlad i ett hus i Eskilstuna. Den prioriterade uppsökande verksamheten kan på så sätt fortsätta utvecklas för att nå människor där de bor och arbetar.

Samhälle/samtid

För att olika målgruppers delaktighet och perspektiv ska tas tillvara i produktioner och projekt är en samhällskommenterande scenkonst en förutsättning. Genom att i samarbete belysa

aktuella ämnen och delta i samtida debatt kan engagemang väckas och nya perspektiv ges till ny och återkommande publik. Nya angelägna och tematiska projekt kan skapas genom en gemensam kunskapsutveckling kring vårt samhälle, vår historia och vår samtids livsvillkor.

Inflytande och delaktighet

Uppdraget för barn och unga ska vidareutvecklas i relation till kvalité, inflytande och delaktighet för att skapa fördjupning och ge riktning för åren framåt. Olika former av kringarbete bör prövas och Skapande skola projekt kan bli en förlängning av kulturupplevelsen. Genom att utveckla olika former av dialog och samverka brett med civilsamhället kan inflytande och delaktighet stärkas även för andra målgrupper. Visst teknikstöd och återkommande kompetensutveckling ska fortsätta erbjudas till kulturskapare.

REGIONAL MUSEIVERKSAMHET – HISTORIA OCH KULTURARV

Regional museiverksamhet – Sörmlands museum

Den regionala museiverksamheten i Sörmland bedrivs, ofta i nära samarbete med andra aktörer i länet, av läns museet Sörmlands museum med en varierad verksamhet - utställningar, pedagogik och program, öppna samlingar, kulturmiljöarbete, insamling och dokumentation, butik och särskilda verksamheter för barn, unga och äldre. Sedan 2014 ingår även konstverksamhet med betoning på samtidskonst direkt som en del av museet. Inom Sörmlands museum finns även den regionala hemslöjden med konsulenter, liksom även länets konstkonsulent.

Utvecklingsområdena för kulturområdena Hemslöjd och Konstfrämjande verksamhet gäller således också för den regionala museiverksamheten och tvärtom. Genom en tydlig satsning på samverkan och samarbete mellan länets aktörer finns en samsyn kring utvecklingsområdena och de flesta förutsätter deltagande av flera aktörer.

Fokus ligger på människan och samhället, gårdagens såväl som dagens och morgondagens. Visionen är verksamhet som väcker engagemang och vidgar vyer och bidrar till att människor påverkar samhället och sin livssituation.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015 – 2017

Samtid och framtid – att arbeta med angelägna frågor

Att vidareutveckla tematiska projekt med fokus på teman och frågor som är angelägna i dagens samhälle och för dagens människor, och därmed också för framtiden, är fortsatt en central uppgift och ett övergripande och prioriterat mål för hela museiverksamheten med sina olika grenar. Historiens, konstens och hemslöjdens samtidsreflekterande och kritiska potentialer och möjligheter att ge nya perspektiv och väcka kreativitet och engagemang ska utnyttjas på mångsidiga sätt och i dialog med andra.

Nya arenor – nya möten – nya arbetsformer

Verksamheten ska finnas lite överallt, på de mer invanda och välkända platserna och sammanhangen men också på nya arenor och mindre vanliga platser. Ute och inne, öppet dygnet runt för alla eller nära och speciellt för och med några få åt gången, på webben och till och med i ditt hem. Genom att, inte minst gemensamt av flera aktörer, utnyttja många olika arenor i hela länet, som kräver olika arbetssätt, kan verksamheten nå många människor men också skapa förutsättningar för möten mellan olika människor. De kommande åren kommer en stor uppgift också att vara att skapa en levande mötesplats i Sörmlands museums nya hus som byggs under perioden.

Interkulturella perspektiv - historia och konst från hela världen

Det regionala och lokala hänger alltid ihop med det globala, och tvärtom. Det synliggörs inte minst av historia och kulturarv, liksom av konsten och slöjden. Att utveckla verksamhet som utgår från och tydliggör detta är en central uppgift under kommande år. Det innebär att arbeta såväl med historia, konst och slöjd från andra delar av världen, som med olika gruppers historia, konst och slöjd inom dagens svenska samhälle. För att säkerställa att olika människor och grupper inkluderas ska ett normkritiskt förhållningssätt tillämpas, mångfald betonas och särskilda satsningar på till exempel länets minoriteter göras.

Gräns- och genreöverskridande

Genom att arbeta gräns- och genreöverskridande såväl inom museet som med andra kultur- och samhällsinstitutioner utvecklas kvalitet och förnyelse. Nya uttrycks- och arbetsformer som passar dagens samhälle och människor kan skapas och frågor och teman kan belysas mer mångsidigt. Liksom övriga utvecklingsområden förutsätts samverkan och samarbeten med skiftande aktörer.

Använda samlingar och kulturmiljöer

En kärna i alla museer är samlingarna, och för de regionala och lokala museerna även engagemanget i länets skiftande kulturmiljöer. En fortsatt viktig uppgift är såväl att göra samlingar som kulturmiljöer tillgängliga som att visa hur de på olika sätt kan berätta om samhället och människolivet och ge nya perspektiv, kunskaper och upplevelser. Öppna och levande samlingar, där också aktiv insamling med många delaktiga ingår, och ett utåtriktat och berättande kulturmiljöarbete ska vidareutvecklas på skiftande sätt.

Samtidskonst

Ett viktigt utvecklingsområde, sammankopplat med övriga utvecklingsområden, är att i samverkan mellan länet olika aktörer utveckla en levande och samhällsrelevant samtidskonstverksamhet för hela länet. Utvecklingsområdet inkluderar även den konstfrämjande verksamheten som bedrivs av länets konstkonsulent, och sammanhänger således även med dess utvecklingsområden. Utvecklingen av regional konstverksamhet med fokus på samtidskonst sker i samverkan mellan Sörmlands museum och andra konstaktörer i länet, och en särskild arbetsgrupp har bildats för detta.

Målgrupp Barn och unga – verksamhet för och med

Verksamhet för och med barn och unga har hög prioritet och att vidareutveckla verksamhet för och med dem, med fokus på att väcka engagemang, kunskapslust och kreativitet är fortsatt viktigt. Centralt är att bjuda in till delaktighet i såväl verksamhet som historieskrivning och väcka intresse för eget skapande. Museet ska bli en självklar mötesplats för barn och unga, och en av dem utnyttjad och central arena. Lika viktigt är att verksamheten möter barn och unga på olika platser och i olika sammanhang runt om i hela länet och att länets olika aktörer inom området samverkar för att ge barn och unga ett rikt utbud att välja från och ges goda möjligheter att utöva och möta kultur.

Målgrupp Äldre – verksamhet för och med

Äldre är en viktig målgrupp för museet, liksom för flera av museets samarbetsparter, såväl genom vad de äldre kan bidra med till det gemensamma kollektiva minnet som genom vad museiverksamhet och annan kultur kan bidra med för en aktiv och rolig pensionärstid. Att museet ska vara en självklar mötesplats för äldre och en plats för aktivitet och delaktighet är ett mål, liksom att vidareutveckla verksamheten för och med äldre på skiftande platser och i olika sammanhang i hela länet.

Samarbeten

Samtliga utvecklingsområden gynnas av, och i vissa fall förutsätter, samarbeten mellan olika aktörer och mellan olika verksamhetsgrenar. Ökad samverkan ger inte bara bättre resursutnyttjande och möjliggör mer verksamhet. Samverkan och samarbeten kan också utveckla kvalitet och förnyelse när perspektiv, arbetssätt, kunskaper och nätverk möts. Det är också ett sätt att skapa nya möten och nå nya målgrupper.

Svenskt Barnbildarkiv

Svenskt barnbildarkiv (SBBA) är ett nationellt forskningsarkiv, förlagt till Eskilstuna konstmuseum. Det innehåller ca 650 000 bilder gjorda av barn i åldern 0 till 19 år. Varje bild ingår i ett större sammanhang, i samlingar, sammanhållet av vad bilderna har gemensamt. Bildsamlingarna kommer från hela Sverige. Dessutom finns i arkivet internationella samlingar. Bilderna i arkivet har en tillkomstperiod på drygt 200 år, då de äldsta bilderna är från slutet av 1700-talet och de nyaste från nuvarande år. Bildmaterialet består av teckningar, målningar, applikationer, illustrationer, digitala bilder, fotografier och filmer.

För att kunna erbjuda ett så brett material som möjligt, tar arkivet emot bilder av alla barn. Bilder värderas inte efter tekniska färdigheter eller estetisk nivå. Alla bilder har lika stort värde i arkivet. Det är viktigare att det finns en lång serie bilder av samma sort, t ex klotterbilder av barn i samma ålder, än enbart få utvalda bilder. SBBA arbetar med utgångspunkt i Barnkonventionen. Varje barn får möjlighet att låta sin berättelse bli bevarad.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015 – 2017

Utåtriktad tillgängliggörande arbete

Synliggörande i länet och nationellt är angeläget, ex genom utställningar. Likaså en pedagogiskt inriktad programverksamhet, riktad framför allt mot barn och unga. Men även forskningspotentialen i arkivet måste lyftas fram, exempelvis genom seminarier och workshops.

Samarbetsparter

Det är angeläget att arbeta med andra konstformer och kulturinstitutioner för att dels nå ny publik, och dels att finnas i andra sammanhang än de traditionella. Också målgruppsanpassade samarbetsparter, skolor, institutioner och forskningsbaserade organisationer behöver nås.

Förändrade resurser

Det utåtriktade arbetet, att verksamheten syns på utvalda platser och hörs gentemot möjliga samarbetspartners och användare, är viktigt för arkivets överlevnad, för att göra verksamheten känd och för att nuvarande status ska bestå. Att bemanningen idag utgörs av en arkivarie som måste vara på plats i arkivet för löpande arbetsuppgifter får konsekvenser för det utåtriktade arbetet. Förutsättningarna för utökade resurser och samverkan/samarbeten behöver därför undersökas.

REGIONAL ARKIVVERKSAMHET

Arkiven i länet

Det regionala enskilda arkivet, Arkiv Sörmland, är sedan 2013 en sammanslagning av Föreningsarkivet i Sörmland och Företagens arkiv i Sörmland. Dessutom finns Sörmlands museums arkiv och landstingsarkivet. Verksamheten är en angelägen del av Sörmlands kulturarvssektor, och av betydelse för det framtida tillgängliggörandet av material, information och kompetens, samt för ett utåtriktat arbetssätt inom kulturarvsområdet. Det regionala uppdraget till arkiven följer de prioriteringar och den målbild som är grunden för den kommande perioden. För Arkiv Sörmland har sammanslagningen inneburit en verksamhet med ett ökat behov av särskilda satsningar, inte minst på grund av ett breddat men också mer fokuserat arbete på det enskilda arkivområdet där organisationens sedan många år inarbetade kontakter och avtal med bland annat länets kommuner utgör en god grund för ett samlat arbete inom området. Inom Sörmlands museums arbete med att tillgänglig- och synliggöra arkivmaterialet i samlingarna inryms utvecklingsarbete och samarbeten med andra arkivinstanser, i linje med vad som angetts under museiverksamheten.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015 – 2017

Tillgängliggörande i fokus

Inom perioden vill vi se över möjligheten till att få en utbildad pedagog med arkivvetenskaplig bakgrund, som en resurs för samtliga arkivverksamheter i länet, men även för länets skolor och andra samhällssektorer såsom äldreomsorgen. De handlingar arkiven rymmer fyller en mycket viktig funktion för hela samhället också ur ett demokratiperspektiv med arkiv öppna för alla, vilket gynnar och när ett demokratiskt tänkande för framtida generationer.

Utbudskatalog för kunskapsutbyte och samverkan

En inventering av varje arkivverksamhets möjligheter och kunskaper för sammanställande av en utbudskatalog för marknadsföring av arkiven och hur de kan användas. Ett utökat samarbete kring framtida aktiviteter – med varandra men även med andra aktörer – är något som länets samtliga arkivverksamheter kan vinna på, oavsett huvuduppdrag.

Digitalisering för ökad tillgänglighet

En gemensam digitaliseringsresurs för länets arkivverksamheter för att möjliggöra ett digitalt arkivmaterial som nås av alla – en demokratisk rättighet! Alla har inte möjlighet att komma till våra arkiv och forska i handlingarna där. Det kan bero på långa, geografiska, avstånd – men också på funktionshinder, utrymmesproblem för större besöksgrupper eller att man av olika anledningar är ovan och osäker som besökare. På så sätt kan arkiven på ett relativt enkelt sätt tillgängliggöra källmaterial för nya – och fler! - användare men även få tillfälle att lyfta fram material som kan vara angeläget för ny forskning.

KONST- OCH KULTURFRÄMJANDE VERKSAMHET

Konstfrämjande verksamhet

Den konstfrämjande verksamheten i länet är en del av Sörmlands museums verksamhet, och syftar till att skapa en levande och samhällsrelevant konstverksamhet i hela länet genom att såväl stödja aktiva konstnärer och arrangörer som främja pedagogisk verksamhet och utställnings- och programverksamhet. Arbetet bedrivs av en länskonstkonsulent i samarbete med övriga verksamheter inom museet, inklusive hemslöjden, och med andra regionala kulturfrämjande verksamheter, samt med skiftande aktörer inom länet och dess konstliv.

Då den konstfrämjande verksamheten är en del av museet kan den både utvecklas tillsammans med och nyttja resurser ifrån museiverksamheten. Utvecklingsområdena för ”Regional museiverksamhet” gäller även den regionala konstverksamheten då den är en del av denna. För den främjande delen av verksamheten ser vi flera utvecklingsbehov.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015 – 2017

Samtidskonst – konsten, samhället och angelägna frågor

Att aktivt främja samtidskonst som ger perspektiv på för dagens samhälle och människor angelägna frågor är ett centralt utvecklingsområde för den konstfrämjande verksamheten. Det handlar om att skapa nätverk, utställningsmöjligheter och möjligheter att delta i projekt för samtidskonstnärer samt om att stödja utställningsverksamhet och arrangörer.

Nya arenor – nya möten – nya arbetsformer

Konsten ska finnas på skiftande arenor och i olika sammanhang och på så sätt nå många olika människor och skapa nya möten mellan människor och konsten, och mellan människor. Att främja konstens och konstnärernas möjligheter att finnas på vanliga och ovanliga publika platser är en viktig uppgift under kommande år.

Gräns- och genreöverskridande

Konsten kan överskrida gränser och blanda genrer, men skulle kunna göra det ännu mer tillsammans med såväl andra kulturområden som med olika samhällsområden. Att främja ett öppet och nyfiket utforskande av nya uttryck, nya innehåll och nya samarbeten inom konsten och bland konstnärerna är en viktig uppgift för konstkonsulenten. Det innebär också att främja kvalitet, förnyelse och utveckling.

Interkulturella perspektiv - konst från hela världen

Under de kommande åren ska ett fokus ligga på konst från hela världen och då inte minst på konsttraditioner och konstvärldar andra än den numera globaliserade västerländska. Att uppmärksamma konst från hela världen inkluderar också att främja möjligheterna för invandrade konstnärer att verka i sitt nya hemland, liksom att uppmärksamma konst och konstnärer från de nationella minoriteterna.

Målgrupp Barn och unga – verksamhet för och med

Tillsammans med övriga delar av museet och med andra kulturområden ska den konstfrämjande verksamheten stödja och utveckla verksamhet för och med barn och unga. Det handlar lika mycket om att främja barns och ungas eget skapande och bidra till att skapa förutsättningar för barn och unga att visa sin konst som att skapa möten mellan konsten,

konstnärerna och barn och unga samt att skapa förutsättningar för barns och ungas delaktighet och möjligheter att påverka och vara med att forma länets konstverksamhet.

Dansfrämjande verksamhet, Dans i Sörmland

Den regionala konsulentverksamheten som i dag kan anses uppfylla kraven och kriterierna avseende danskonsulentverksamhet bedrivs av Dans i Sörmland, som är en del av Scenkonst Sörmland. Dans i Sörmland är en regional resurs för länets invånare för att synliggöra, ge kunskap och stöd, inspirera samt erbjuda dans som konststart och ge möjlighet till eget skapande. Fokus i verksamheten ligger på pedagogiska/främjande insatser men även projekt riktat till offentligheten bedrivs för att bredda intresset för danskonsten.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015 – 2017

Inflytande och delaktighet

Nya former för estetiska lärprocesser ska vidareutvecklas för att fördjupa och nå fler åldersgrupper i skolan. Elever ska ges möjlighet att få uppleva dans som eget kunskapsområde. Lärare erbjuds fortbildning för att utveckla sin teoretiska undervisning vilket i sin tur kan ge ett ökat inslag av demokrati och deltagande för eleverna. Arbetet innebär dans som konstform och pedagogiskt arbete. Danskonsulentverksamheten ska stödja och vidareutveckla modeller för ungdomars eget skapande i dans, i relation till kvalitet, inflytande och delaktighet.

Nya arenor/målgrupper

Verksamheten ska vara uppsökande och arbeta med att utveckla och använda icke traditionella arenor/platser för dans för att nå nya målgrupper. Samverkan mellan amatörer och professionella i processarbete ska vidareutvecklas för att inspirera och skapa engagemang. Dans i Sörmland ska fortsätta stödja och medverka i olika festivaler inom och utom länet för att ge fler möjlighet att uppleva dans som konststart och eget skapande.

Tillgänglighet och mångfald

För att säkerställa att alla människor och grupper kan inkluderas och olikheter inte innebär något hinder ska ett normkritiskt förhållningssätt tillämpas och modeller utvecklas. Dans i Sörmland ska fortsätta verka för tillgänglighet till danskonsten, både vad gäller att se/uppleva dans, möjlighet till eget skapande och tillgång till scenen med eller utan funktionshinder. Arbetet ska främja olika kulturernas dans och stödja olika projekt med aktörer från hela världen, liksom dans inom äldreomsorgen.

Samarbeten

Samarbetet med regionala och nationella aktörer inom olika kulturområden ska fortsätta utvecklas för att utbyta erfarenheter och skapa fler möjligheter till mångfacetterade projekt. För dansens lokala utveckling är det viktigt att fortsätta uppmuntra samverkan mellan olika dansgenrer samt utbyte mellan professionella och amatörer. Samarbeten inom länet ska stärkas så att fler arrangörer kan involveras.

FILMKULTURELL VERKSAMHET, SÄRSKILD INRIKTNING PÅ BARN OCH UNGA

Filmkulturell verksamhet, Film i Sörmland

Den regionala konsulentverksamheten som i dag kan anses uppfylla kraven och kriterierna avseende filmkonsulentverksamhet bedrivs av Film i Sörmland, som är en del av Scenkonst Sörmland. Film i Sörmland är en regional resurs för länets alla invånare för att ge kunskap och stöd, utveckla, inspirera samt informera om film. Genom projektledning, nätverk och arrangemang sker samverkan med olika aktörer samt en utveckling av filmlivet i länet. Strategin för konsulentarbetet är att verka inom tre ben; barn och unga, talangutveckling och visning/spridning och där skapa modeller för fortsatt arbete inom eller utom den egna verksamheten.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015 – 2017

Inflytande och delaktighet

Det reella inflytandet för barn och unga ska stärkas genom att vidareutveckla den demokratiska urvalsprocess som leder till att kvalitetsfilm från hela världen visas i skolan. Genom att erbjuda lättillgänglig teknik och utvecklande av tillgängliga pedagogiska modeller kan ett kreativt arbete möjliggöras för flera målgrupper både inom och utom skolan. Att fortsätta arbeta för att olika målgrupper i hela länet ska få uttrycka sig med film som verktyg, synliggöras på samma duk som kommersiell film samt dela sina egna berättelser är väsentligt för att verka för ett öppet demokratiskt samhälle.

Talangutveckling

För att nå fler unga kvinnor och filmintresserade med annan kulturell bakgrund ska samarbeten skapas med strategiskt utvalda kommunala mötesplatser. Samarbeten över länsgränser ska fortsätta och fördjupas för att möjliggöra ett ännu bredare utbud av stöd som till exempel tekniklån, mentorer, ekonomiskt stöd och kurser. Genom att vidareutveckla möjligheterna att delta i filmproduktion och möta olika yrkesroller ges möjlighet för länets unga talanger att testa och på så sätt hitta sin inriktning.

Nya arenor/målgrupper

Film i Sörmland ska utveckla formerna för att stödja länets biograf- och visningsstruktur med fokus på delaktighet och tillgänglighet. Genom att stödja arrangörer att bredda sitt utbud för filmvisning med fokus på aktuella och gränsöverskridande teman kan fler målgrupper nås. Traditionella biografier i länet såväl som nya fysiska mötesplatser och olika digitala arenor ska användas för att inspirera till olika former av möten och samarbeten för att nå nya målgrupper.

Mångfald

För att säkerställa att människor och grupper inkluderas och olikheter inte innebär något hinder ska ett normkritiskt förhållningssätt tillämpas och modeller utvecklas. Genom att erbjuda filmer som visar på olika perspektiv, både inom skola och andra visningsfönster, kan medvetenhet och relevans skapas för olika målgrupper. I ett län med en stor mångkulturell befolkning är det även viktigt att ge möjlighet för innevånarna att se och dela med sig av filmberättelser från sina hemländer. Syntolkade visningar ska erbjudas på fler platser och teknikutvecklingen följas aktivt.

HEMSLÖJDSFRÄMJANDE VERKSAMHET

Den regionala hemslöjdsfrämjande verksamheten utgår från hemslöjdsenheten vid Sörmlands museum där länets tre länshemslöjds konsulenter är stationerade. Det finns en konsulent för hård slöjd, det vill säga trä och metall, en för den textila slöjden och en med inriktning mot barn och ungdom. Hemslöjdsenheten ansvarar också för museets butik vars sortiment utgår från Sörmlands museums samlingar och har en stark inriktning mot slöjd, hantverk, design och konst. Länshemslöjds konsulenterna arbetar utifrån perspektiven kulturarv, kunskapsförmedling och näring. Verksamheten kännetecknas av stor samverkan med andra aktörer. På den regionala nivån är den ideella Hemslöjdsföreningen Sörmland en viktig samarbetspart.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015-2017

Globala och interkulturella perspektiv – slöjd från och för hela världen

Slöjden och hantverk är globala företeelser som bygger på basala behov vi alla människor har. Slöjden kan på olika sätt fungera som brobyggare mellan människor och även överbygga språkbarriärer och andra hinder. Att koppla samman slöjd, hantverk och museets samlingar med traditioner från hela världen kan såväl ge nya perspektiv som skapa samhörighet och delaktighet för människor från olika delar av världen. Genom internet och sociala medier har slöjden globaliserats och det är lätt att nå människor från helt andra platser, såväl yrkesverksamma och fritidsintresserade. Den möjligheten ska utnyttjas och internationella samarbeten etableras.

Slöjden, samtiden och framtiden

Att arbeta tematiskt med aktuella och angelägna frågor är ett prioriterat utvecklingsområde. Slöjdekunskaper och förhållningssätt kan ofta kopplas till klimatsmarta och resurssnåla lösningar på problem kring ekologiskt hållbar utveckling. Genom att slöjden får människor att komma samman och våga slöjda bidrar den även till social hållbarhet. Inom den regionala utvecklingen finns också potential för ekonomisk hållbarhet via slöjden eftersom den i många fall är decentraliserad och skapar arbetstillfällen på landsbygden. I området ryms också frågor om genus, roller, funktionsnedsattas skapande och grupp tillhörigheter.

Nya arenor – nya möten – nya arbetsformer

Arbetet med etablera verksamhet på nya och oväntade platser i syfte att nå ut till fler, nå nya målgrupper och skapa möten mellan olika människor fortsätter. Det gäller såväl att utveckla metoder att nå olika grupper i den miljö de redan befinner sig i som att bjuda in till nya arenor och mötesplatser, i hela länet. Det gäller såväl fysiska platser, som öppna verkstäder där människor kan mötas och slöjda tillsammans, som platser på webben. Att utveckla en levande slöjdverksamhet inom Sörmlands museums nya hus är en viktig uppgift under kommande år.

Gräns- och genreöverskridande

Genom att arbeta gräns- och genreöverskridande såväl inom den egna institutionen som med andra kultur- och samhällsinstitutioner utvecklas kvalitet och förnyelse. Nya uttrycks- och arbetsformer som passar dagens samhälle och människor kan skapas och frågor belysas mer mångsidigt. Liksom övriga utvecklingsområden förutsätter detta att samverkan och samarbeten med skiftande aktörer.

Slöjd för och med barn och unga

Att barn och unga får möta slöjd och känna glädjen i att skapa och tillverka saker själv är

utvecklande både för individen och för samhället. Slöjden har en stark utvecklingspotential i att möta barn och unga i skolan och i fritidsbaserad verksamhet. Det är därför ett mycket centralt utvecklingsområde under perioden, både för slöjdverksamheten i sig och i samverkan med Sörmlands museums skiftande pedagogiska verksamhet, liksom med andra kulturområden.

Slöjd för och med äldre

De äldre blir fler och lever längre. Slöjden och dess möjligheter till eget skapande och aktivitet främjar livskvalitet och hälsa. Den ger också perspektiv som kan engagera och motivera till fortsatt aktivt deltagande i samhället, med gamla och nya kunskaper. Att nå såväl yngre friska pensionärer som äldre och sjuka på äldreboenden är ambitionen.

Kultur och hälsa

Det finns mycket som stödjer att kultur i olika former är viktigt för hälsa och välmående. Det gäller inte minst slöjden. Under perioden ska arbete med att lyfta fram slöjden som en verksamhet för hälsa och friskvård bedrivas och former för hur slöjden kan vara en del av arbetet med Kultur på recept provas och utvecklas.

Näring

Under perioden ska ett fortsatt arbete läggas ner på att utveckla slöjd och kulturarv som en viktig del av de kulturella och kreativa näringarna i länet, genom insatser för att stärka slöjdare, konsthantverkare och konstnärer som näringsidkare. Det sker i syfte för att förbättra deras utkomstmöjligheter, dels genom produktion men också genom olika upplevelsebaserade program.

Levande kulturarv och använda samlingar

Kulturarv både det materiella och immateriella är viktiga delar när det gäller att utveckla den samtida och framtida slöjden. I och med Sörmlands museums samlingar och arkiv finns en stor potential att koppla ett materiellt kulturarv direkt till immateriellt utövande. Under perioden kommer vi att fördjupa kunskapen om tillvaratagandet av slöjdens material, formspråk och teknik dels generellt, dels kopplat till museets samlingar. Vi kommer också att fortsätta utveckla den lärande och kunskapsförmedlande delen av verksamheten.

Samarbeten

Samtliga utvecklingsområden gynnas av, och i vissa fall förutsätter, samarbeten mellan olika aktörer och mellan olika verksamhetsgrenar. Ökad samverkan ger inte bara bättre resursutnyttjande och möjliggör mer verksamhet. Samverkan och samarbeten kan också utveckla kvalitet och förnyelse när perspektiv, arbetssätt, kunskaper och nätverk möts. Det är också ett sätt att skapa nya möten och nå nya målgrupper.

REGIONAL BIBLIOTEKSVERKSAMHET

Länsbibliotek Sörmland

Länsbibliotek Sörmland främjar de sörmländska folkbibliotekens samarbete, kunskapsutveckling och kvalitet. Länsbiblioteket arbetar strategiskt för alla sörmlänningars rätt till angelägen och relevant biblioteksverksamhet. Arbetet sker i nära samarbete med bibliotekspersonalen i länet. Barn och unga och äldres rätt till relevant biblioteksverksamhet prioriteras.

Länsbiblioteket arbetar för att väcka människors engagemang, vidga vyer, bidra till ökad delaktighet och mångfald i samhället och tillgängliga bibliotek. Länsbiblioteket producerar Sörmlands taltidning, som riktar sig till alla sörmlänningar som har nedsatt förmåga att läsa tryckt text.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015-2017

Samhälle, inflytande och delaktighet

Biblioteken har stor betydelse för det demokratiska samhällets utveckling och spelar en viktig roll för kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Länsbiblioteket vill stödja biblioteken i att kommunicera bibliotekens demokratiuppdrag, funktion och roll i samhället.

Samtliga regionala kulturverksamheter som mottar fördelade statsbidrag ska ha handlingsplaner för tillgänglighet. I den nya bibliotekslagen från 2014 tydliggörs att landsting och kommuner ska anta biblioteksplaner för sina biblioteksverksamheter. Länsbiblioteket ska stödja och följa upp arbetet med kommunernas planer för att stärka både folkbibliotekens och länsbibliotekets kvalitet.

Länsbiblioteket vill utveckla det interregionala samarbetet med *Komposten* och *Dela & Lär* för att bevara erfarenheterna från kompetensutvecklingsprojektet *KompoBib2020*, ett samarbete med Västmanland och Örebro.

Komposten är en arbetsgrupp som består av bibliotekschefer från de tre länen och personal från länsbiblioteken. Syftet med gruppen är att identifiera vilka framtida satsningar och utbildningar som görs bäst tillsammans. *Dela och lär* är förutom aktiviteter ett förhållningssätt till lärande på arbetsplatsen som utvecklades under *KompoBib2020*. Med sikte på år 2020 fortsätter länsbiblioteket att stödja biblioteken i att dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter till varandra och att stärka biblioteken i deras arbete för ett samhälle med medvetna, motiverade och engagerade medborgare.

Länsbiblioteket jobbar för att öka sörmlänningarnas digitala delaktighet.

Arenor och samarbeten

Länsbibliotek Sörmland har ett uppdrag att samverka kommunalt med folkbiblioteken, och samarbeta interregionalt, framförallt med länsbiblioteken i Västmanland och Örebro län. Samarbetet ger många samordningsvinster i form av fler kompetensutvecklande projekt och ett större nätverk för bibliotekspersonalen i vårt län.

Länsbiblioteket är en aktör i den nationella och regionala kulturpolitiska strukturen och bidrar till folkbibliotekens omvärldsbevakning, både nationellt och internationellt.

Sörmlands taltidning samverkar kommunalt, regionalt och nationellt. Detta är en del i omvärldsbevakningen för att kvalitetssäkra innehåll och distributionsformer.

Biblioteken har en viktig roll som gränsöverskridande mötesplatser för människor som bor i Sörmland. Verksamheten är kostnadsfri och öppen för alla medborgare. Flera bibliotek i länet fungerar som kulturhus och verksamheten är konstformsöverskridande.

Målgrupper

Biblioteken har en lagstadgad uppgift att ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning. Barn och ungas lust till läsning, eget skapande och skrivande står i fokus för länsbibliotekets arbete. Länsbiblioteket stödjer bibliotekens uppsökande arbete, som handlar om att möta barn och unga där de befinner sig på fritiden, på deras arenor och på likvärdiga villkor.

Biblioteken har en lagstadgad uppgift att särskilt arbeta för personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska och nationella minoriteter. I länet läggs också särskild tyngd på att säkerställa kultur för och med äldre.

Länsbiblioteket arbetar för att stödja bibliotekens och omsorgens samarbete med läsombud. Läsombud är personal inom omsorgen som hjälper personer som av olika anledningar inte kan läsa själva att få tillgång till litteratur och information.

Länsbiblioteket samarbetar med *Scenkonst Sörmland* och *Sörmlands Museum* för att stödja bibliotekens och omsorgens samarbete med kulturombud. Ett kulturombud ska främja vardagskulturen för och med äldre.

Mångfald och tillgänglighet

Vidareutveckla Sörmlands taltidnings med att vidga vyer och väcka engagemang hos taltidningsberättigade personer. Genom detta bidrar taltidningen till ett samhälle med medvetna, motiverade och engagerade medborgare. I det ingår att vidareutveckla arbetssätt och innehåll, samt omvärldsbevaka de tekniska möjligheter som finns för inläsning och distribution.

Länsbiblioteket ska även i fortsättningen stödja folkbiblioteken i arbetet kring andra språk än svenska.

LITTERATUR OCH LÄSFRÄMJANDE

Litteratur

Konstformen litteratur är en konstart som hittills saknat en egen arena i länet. Biblioteken är givetvis en viktig arena för litteraturförmedling, men för konstarten litteratur har det saknats en institution och regional strategi. Litteraturen ingår från och med 2015 som det åttonde konstområdet inom ramen för kultursamverkansmodellen. Det första steget med att påbörja arbetet är att kartlägga området och ta fram en strategi (strategisk plan) som långsiktigt pekar ut riktningen för att nå de mål som beslutas efter kartläggningen. När de ekonomiska ramarna är satta kommer det att ge en fingervisning om vad som behövs och hur Sörmland ska få en fungerande infrastruktur för litteraturen som konstform. Länsbiblioteket ska agera strategiskt och vara ett nav i frågan.

Litteraturen är intimt förknippad med demokrati och yttrandefrihet. Det litterära fältet innefattar en mängd aktörer som utgörs av: utövarna, förmedlarna och mottagarna/ användarna/läsarna.

Med det nya uppdraget att strategiskt stödja litteraturen som konstform, är det första steget man behöver ta, att ställa en mängd frågor. Vad behöver utvecklas för att Sörmland ska vara en gynnsam plats att bedriva, motta och möta konstnärlig verksamhet på när det gäller det litterära området?

I en strategi för litteraturen bör särskilt beaktas att det finns utrymme för experimentellt utövande, samverkan, genreöverskridande och att hänsyn tas till minoritetsspråken samt de prioriterade målgrupperna.

Läsfrämjande

Förmågan och lusten att läsa och skriva är en förutsättning för att vara en aktiv medborgare. Genom propositionen *Läsa för livet* från 2013 sätter regeringen nya nationella mål som säger att alla i Sverige ska, oavsett bakgrund och med utgångspunkt i vars och ens särskilda förutsättningar, ges möjlighet att utveckla en god läsförmåga genom kvalitativt läsfrämjande insatser och ha tillgång till litteratur av hög kvalitet. Den regionala biblioteksverksamheten har i det läsfrämjande arbetet ett alltmer viktigt uppdrag.

För att kunna vara en delaktig och medveten demokratisk medborgare behöver man i dagens samhälle förutom att bemästra skriftspråket också behärska ”det vidgade textbegreppet”, man behöver en mediekompetens. Det vidgade textbegreppet innefattar förutom det skrivna och talade ordet, bild, film och ljud.

Genom att driva verksamhet och projekt inom ramen för uppdraget som stärker och stödjer bibliotekspersonalen på folkbiblioteken vidareutvecklas den läsfrämjande verksamheten.

TVÄRSEKTORIELLA PERSPEKTIV I KULTURPLANEN

Kulturen har ett egenvärde och är angelägen i sig själv. Som livskraft, som kvalitets- och mervärdesskapare, och som uttrycksform för det kreativa skapandet. Men kulturen spelar också en roll i samhället, en roll att både spegla, väcka, och bidra till annan samhällspolitisk eller mänsklig utveckling. I den regionala kulturverksamheten är både det kulturella egenvärdet och kulturens bidrag till andra samhällsområden väsentliga och angelägna. Några områden som vi särskilt vill arbeta med under denna kulturplanepериод berör vi i denna plan.

Kultur och hälsa

Det är vedertaget att kultur har betydelse för människors hälsa. Flera studier visar på goda effekter av kultur i vården, kultur som förebyggande och rehabiliterande faktor och kulturens värde för livskvalitet. Folkhälsan, som landstinget Sörmland arbetar med för att få Sörmland att bli Sveriges friskaste län, påverkas av många faktorer, och däribland deltagandet i kulturlivet. Också folkbildningen och kulturens roll i den har betydelse för folkhälsan i länet.

Det är därför angeläget att få in mer kultur i vård och omsorg och att det som redan finns utvecklas ytterligare. Oavsett om det avser pensionärer, äldreomsorgen och vården, delaktig och tillgänglig kultur, Sörmlandsmodellen för barn och unga, kultur på recept eller andra former, så anser vi att *”kultur är en viktig nyckel till individens utveckling och livskvalitet”*. Detta gäller inte minst för utsatta grupper som nationella minoriteter och hbtq-personer.

Ytterligare en faktor som påverkar oss människor är samspelet mellan natur, kultur och hälsa. Påverkan är av både fysiskt och psykiskt slag. Nynäsområdet behöver därför utvecklas till ett område där natur, kultur och hälsa möts.

- **Arbeta för ett ökat utbud av kultur, och att få ett ökat deltagande i olika kulturverksamheter, vilket kan ge möjlighet till en positiv inverkan på människors hälsa och livssituation.**

Regional utveckling

Kulturplanen ska bidra till en förståelse för kulturens möjlighet och förmåga att bidra till länets utveckling. Den ska ges möjligheter att spela en viktig roll för Sörmland. De regionala utvecklingsstrategierna lyfter fram perspektiven attraktivitet, boendemiljöer, kompetens och livskvalitet. Ett rikt och utvecklat kulturliv, goda fritidsmöjligheter också inom kultursektorn, och en levande kulturmiljö bidrar till länets attraktivitet, och är av betydelse när infrastrukturen byggs för organisationer och för människor. En angelägen konst- och kulturpolitik, en delaktighet i kulturutbudet och en investeringspolitik där kulturen ingår skapar förutsättningar för social och ekonomisk tillväxt. Kulturens samarbete/samspel med andra samhällsaktiviteter ger regional styrka, och bidrar till ett mer sektorslöst samhälle. Kultur är därför en viktig nyckel till utveckling av det lokala samhället och länet.

- **Kulturverksamhet ska vara en mer naturlig del av det regionala utvecklingsarbetet i Sörmland och bidra till Sörmlands attraktivitet och välmående.**

Till områden som bland annat behöver stärkas under perioden hör kulturens deltagande i besöksnäringen, den kreativa sektorn - de kulturella och kreativa näringarna, och samhällsbyggnad och planering.

Ett intressant perspektiv är också om kulturen – i vid mening – kan vara ett fjärde ”ben” i utvecklingen mot ett hållbart samhälle; *ekologiskt, socialt, ekonomiskt och kulturellt*. Kultur behöver vara med när vi skapar vår samtid, framtid och sammanhanget att verka i. Kulturen behöver då bli en integrerad del i alla frågor som rör den regionala utvecklingen. Ska det vara möjligt behövs ett sammanhang där beståndsdelarna i den kontexten kan identifieras.

- **En kulturell infrastruktur i det regionala utvecklingsarbetet behöver arbetas fram, i samråd med regionala parter och kommunerna.**

Kulturskapares villkor

Länet innehåller ett stort antal kulturskapare, bosatta i länet, en del med länet som huvudsaklig arbetsplats, andra med länet primärt som bostadsplats.

Den kunskap, kompetens och det engagemang som de fria professionella kulturskaparna står för är både viktig att ta vara på och, om möjligt, föra in i ett regionalt kulturutbud. Några har under den tidigare kulturplaneperioden haft uppdrag, några finns med i referensgrupper, och åter igen några har lämnat synpunkter enskilt eller via organisationer. Deras fortsatta deltagande i kulturplaneprocessen är angeläget, och för att länet även framöver ska kunna ta del av deras kompetens behöver relationen till det regionala kulturutbudet fortsätta utvecklas. Ett fortsatt kompetensutvecklingsarbete, stärkande och synliggörande av länets fria kulturskapare är en angelägen del i det arbetet. I samverkansarbetet med kommunerna kan kulturskaparnas roll i Skapande Skola-verksamheten lyftas fram och förstärkas. Ett tvärpolitiskt arbete behöver genomföras för att underlätta för nyanlända kulturskapare att bli en del av kulturutbud och kulturverksamhet i länet. Detta arbete behöver ske i samverkan med kommuner och länsaktörer inom kultur, arbetsmarknad och näring.

- **Kulturskaparnas roll i det regionala kulturutvecklingsarbetet måste bättre tydliggöras.**

Demokratisk funktion

Vårt samhälle präglas av en demokratisk grundsyn, där människors plats och röst måste få sitt uttryck. Kulturen har en ytterst angelägen roll här, att stödja det demokratiska synsättet, stödja människans värde och att bidra till bättre förutsättningar för var och en att bli medveten, ta del av och ge till samhället. Det demokratiska. Det möjliggörs genom att i utbudet lyfta frågor kring demokrati, människosyn, deltagande och delaktighet, och att i sitt utbud våga vara kritiskt reflekterande för att skapa utrymme till ett kritiskt tänkande.

- **Den regionala kulturverksamheten behöver fortsätta ta in demokrati och människovärde genom att i sitt utbud vara autentiska, relevanta och representativa för de som lever i Sörmland och berörs av vårt kulturliv.**

Kultur i folkbildningen

Folkbildningen i Sörmland, studieförbund och folkhögskolor är förutom en civilsamhällelig aktör på bildnings- och kulturområdet, en stark aktör i Sörmlands breda kulturliv. I sina syften arbetar folkbildningen i skärningspunkten mellan det professionella kulturlivet och amatörkulturen, mellan utbildning och bildning, mellan civilsamhälle och offentlig verksamhet, mellan idéburen sektor och statlig styrning, mellan olika generationer och olika kulturer. Här har folkbildningen en särskild plats med en särskild kompetens. Verksamheten genomförs med folkbildningspedagogik som grund, med en tydlig deltagarkultur och med individernas skapande och aktiviteter i fokus. Här tillförs en stor social dimension i kulturen, samtidigt som verksamheten långsiktigt bidrar i skapandet av en kulturell infrastruktur i Sörmland. Idag ingår inte folkbildningen i kultursamverkansmodellens utformning, varken definitionsmässigt eller ekonomiskt, men den är ändå en part i civilsamhället som är av betydelse när målbilden för Sörmlands kulturliv ska uppnås.

- **Under perioden ska den regionala kulturverksamheten tillsammans med folkbildningen undersöka förutsättningarna för att ta fram, och den möjliga användningen av, en ”folkbildningens kulturplan” i Sörmland.**

Civilsamhällets kulturaktörer

Civilsamhället definieras i ”Spela samman”, kultursamverkansutredningens betänkande, som ”en arena, skild från staten, marknaden och det enskilda hushållet, där människor, grupper och organisationer agerar tillsammans för gemensamma intressen. Inom denna arena verkar organisationer, sammanslutningar och andra aktörer, t ex nätverk, som är fristående från såväl stat, kommun och landsting som från det privata näringslivet (SOU 2010:11, s 110)”. Ett uppdrag som finns i kultursamverkansmodellen är att förbättra villkoren för det civila samhället att skapa delaktighet och vilja att påverka sin livssituation och samhället i stort. Civilsamhället är också en viktig del för att stärka demokratin, för att bidra till samhällsutvecklingen och för att säkerställa, driva och genomföra verksamheter. Inom kulturområdet finns stora delar av amatörkulturen, arrangörsinsatser, kulturarvsbevarande och andra ideellt arbetande strukturer verksamma. I Sörmland behöver dialogen och samrådet med civilsamhället stärkas och förbättras. Till viss del finns representation, men den bör breddas och organiseras.

- **Den regionala samverkansstrukturen behöver, med utgångspunkt från den civila sektorns förutsättningar och möjligheter, under perioden organiseras och struktureras, så att samråd och dialog med civilsamhället säkerställs.**

SAMVERKAN & SAMRÅD AVSEENDE KULTURPLANEN I LÄNET

Den samverkansstruktur som beslutades tillämpas i Sörmland från hösten 2013 bygger på samverkan - enligt kultursamverkansmodellen - mellan landsting och kommuner, samt samråd med civilsamhället. Därtill ska kulturskapare och kulturaktörer vara en del av kulturplaneprocessen, kunna lämna synpunkter och råd, samt delta i dialoger och arbetet.

Beslutande instanser är som tidigare

- *Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvärksamhet, landstingsstyrelse och landstingsfullmäktige.*

Verkställande instanser är

- *Kulturinstitutionerna inom landstinget, tillsammans med andra delar av kulturlivet inom och utom länet.*

Samverkans och samrådsinstanser

- *Kommunerna, civilsamhället, kulturskaparna/kulturaktörer*

Formell/informell samverkan och samråd med kommuner, civilsamhället och kulturskapare/kulturaktörer sker genom

- *Samkultur Sörmland – politiskt sammansatt från kommuner och landsting*
Denna grupp är av kommunerna och landstinget valda att företräda sina huvudmän i det gemensamma uppdraget att delta i utformningen av inriktning på länets regionala kulturverksamhet. Det finns dock ingen begränsning i att endast beröra den regionala verksamheten, utan kan avse också interkommunal eller kommunal verksamhet.
- *Beredningsgrupp kulturchefer inom kommunerna och landsting*

Här deltar kommunernas kulturchefer och landstingets institutionschefer.

- *Referens-/arbets-/ungdomsgrupper i länet bl a utifrån kulturformer*

För varje konstform tar kommunerna och landstinget fram/tillfrågar 1-2 företrädare för kommunerna respektive landstingets kulturverksamheter, 1-2 företrädare för civilsamhället och 1-2 kulturskapare/kulturaktörer. Avvikelse i fördelning kan förekomma. Också grupper, sammansatta på annat sätt, finns. Syftet med grupperna är att vara en arena för diskussioner och nya tankar till det sörmländska kulturlivet

- *Minst ett gemensamt samrådsmöte politik, tjänstemän, referensgrupper samt ungdomsgrupper*

Minst en gång per år bjuds alla deltagare i samverkansstrukturen att delta i en gemensam workshop/seminarium kring kulturplanearbetet.

Därutöver kan andra former för samverkan och samråd finnas.

Inför framtagandet av denna kulturplan fanns fem referensgrupper klara inom områdena musik, film, arkiv, hemslöjd, konst samt en dialoggrupp kring litteraturen som konststart. Dessutom har en grupp mötts utifrån civilsamhällets föreningsstruktur. Initialt fanns en ungdomsgrupp, men det arbetet behöver omstruktureras. Samtliga konstformer behöver ha referensgrupper, liksom grupper sammansatta på andra grunder än konststarten.

UTVECKLINGSOMRÅDEN 2015-2017

Att Sörmland har en struktur att arbeta inom, innebär inte på något sätt att arbetet är färdigt, det har snarare påbörjats och initierats. Det ska vara ett kontinuerligt arbete, inte minst för de årliga handlingsplanernas innehåll, och för att vidareutveckla, förnya och bredda kulturlivet. Den regionala kulturverksamheten behöver ha en kontinuerlig koppling till det kommunala

och lokala, en transparent och dubbelriktad dialog kring nya möjligheter, uttrycksformer och sammanhang. För den kommande perioden finns det därför några särskilda områden att arbeta vidare med.

Vidareutveckla samverkan med och inom kommunerna

Detta arbete är av väsentlig betydelse för att få delaktighet och förståelse på alla nivåer, såväl inom kommunerna som inom landstinget. Återkopplingen mellan och inom kommunerna behöver utvecklas, den gemensamma informationen förbättras och spridas, och kommunernas möjlighet till och intresse för att arbeta interkommunalt stimuleras. Även landstingets och kommunernas arbetsformer, planering och samarbeten behöver förbättras. En angelägen del är att hitta samarbets- och samverkansformer mellan kommunerna, mellan landsting och kommun, och mellan landsting, kommun och andra aktörer i länet, och att i detta arbete söka gemensam planering och finansiering.

Utveckla dialog- och arbetsformerna inom samverkansmodellen

För att säkra bredden och engagemanget för samtliga i kulturplanen ingående konstformer behöver det finnas grupper som kan vara en del i ansvarstagandet i processarbetet. Utifrån att kulturen är av vikt för samhället så vill vi att hela kulturen ska stärka hela samhället. Det arbetet påbörjades redan 2014. Framöver behöver olika dialogformer och arbetsgrupper utarbetas som möjliggör ett engagemang och ett deltagande i det fortsatta arbetet.

Samverkans och samrådsformer

Ett arbete med att utveckla samrådsformer, såväl inom som mellan verksamhetsområdena, aktörer och intressenter behöver göras. Här finns intresseorganisationer, företrädare för olika grupper i samhället, men också mellan kommunaktörer, mellan grupperingar och mellan kulturskapare och utövare. Detta innebär att ett flertal arbetsformer behövs, anpassade för de olika intressenternas förutsättningar och behov.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Kulturplanen följs upp dels genom de redovisningar som efterfrågas av den statliga nivån, Statens kulturråd och Myndigheten för kulturanalys, i form av kvantitativa och kvalitativa redovisningar, och dels årligen genom landstingets verksamhetsuppföljning. Dessutom tas uppföljningen upp i de samverkans- och samrådsorgan som finns inom Samkultur Sörmland, i syfte att initiera utveckling, förändring och prioriteringar i handlingsplanerna, i linje med den fastställda kulturplanens målbild.